

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	W. Burggraaf	Datum	23 juni 2026
E-mail	willemijn.burggraaf@utrecht.nl	Kenmerk	34205723
Type brief	Actualiteit, Afdoeningsbrief, Voortgangsbrief	Onderwerp	Voortgangsrapportage Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen Q2 2026
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren we u over de stand van zaken van een aantal (landelijke) ontwikkelingen en de lokale en regionale voortgang op het gebied van het beleidsveld Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Ook gaan we in op een aantal toezeggingen.

Over Wonen Eerst en de uitvoering van het Initiatiefvoorstel Utrecht geeft thuis wordt u geïnformeerd in de periodieke voortgangsbrieven Wonen en Volkshuisvesting. De vorige [voortgangsrapportage](#) Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen heeft u op 25 november 2025 ontvangen.

Wat zien we buiten?

De afgelopen periode zien we dat de doelgroep die een beroep doet op de maatschappelijke opvang in de gemeente Utrecht diverser wordt en tegelijkertijd in omvang en complexiteit toeneemt. Binnen deze ontwikkeling signaleren we een groei van het aantal alleenstaande vrouwen en gezinnen, mensen afkomstig uit het buitenland (met name uit Europa) en gescheiden mannen met (overwegend) een huisvestingsvraagstuk.

Dakloze gezinnen

We zien dat er steeds meer gezinnen zijn die dakloos zijn of dreigen te raken en aankloppen voor ondersteuning bij Buurtteam Jeugd en Gezin, Stadsteam Backup en de gemeente zelf. Dat zijn steeds vaker gezinnen met enkel een woonprobleem. Het beeld wordt in de gehele G4 en ook binnen de U16 herkend; een groeiend aantal ouder(s) met kinderen, die buiten de reikwijdte van de Wmo 2015 vallen, maar wel beroep doen voor opvang, gewoonweg omdat ze geen woning hebben. Er zijn in 45 regionale opvangplekken in de maatschappelijke opvang voor gezinnen met kinderen. Echter opvang is in de basis geen plek voor kinderen. In de Wet versterking regie volkshuisvesting die bij de Eerste Kamer ligt is de doelgroep 'j. 'woningzoekenden zonder vaste verblijfplaats die deel uitmaken van een gezin met een of meer minderjarige kinderen.' als urgentiegroep voor huisvesting opgenomen. De landelijke nadere regels hierover zijn nog niet bekend. Echter een urgentie biedt alleen uitzicht op huisvesting bij voldoende beschikbaarheid van woningen, de schaarste op de woningmarkt leidt ook voor urgenten tot wachttijden.

Diversiteit en complexiteit

Verder is er een groep mensen met zeer complexe problematiek, waarbij sprake is van een combinatie van psychiatrische aandoeningen (GGZ), verslavingsproblematiek en verstandelijke beperkingen. Deze groep vraagt in de regel om langdurige en intensieve begeleiding. Ook zien we dat personen met een justitieel kader en/of gedragsaanwijzing vaker noodgedwongen gebruik moeten maken van de opvang. Onvoldoende passende plekken voor deze mensen heeft enorme impact op de opvangketen en vraagt veel extra begeleiding en samenwerking.

Waar is aan gewerkt?

Housing First jongvolwassenen

Om meer woonplekken voor jongeren te creëren wordt in samenwerking met de woningcorporatie SSH gewerkt aan de start van een wooninitiatief. Het plan is dat er in totaal twaalf mensen komen wonen: zes reguliere bewoners en zes jongeren met een zorgvraag die in aanmerking komen voor Housing First en momenteel verblijven in de algemene opvang. De verwachting is dat we in januari 2027 kunnen starten en de eerste bewoners kunnen verwelkomen.

Start pilot WLZ-indicatie in de Maatschappelijke Opvang

In Utrecht verblijven jaarlijks 60-80 mensen met een WLZ-indicatie in de opvang. Opvang is niet alleen geen passende plek, maar wordt ook niet vergoed vanuit passende financiering. Wanneer een cliënt toch in de opvang komt, is alles erop gericht de cliënt zo snel mogelijk uit te laten stromen en gedurende het verblijf in de MO (of op straat) zorg op maat toe te passen.

In het najaar van 2025 zijn we in de regio U16 gestart met de pilot passende zorg voor mensen met een Wet Langdurige Zorg (WLZ)-indicatie die in de maatschappelijke opvang (MO) verblijven. Een pilot die voortvloeit uit het landelijk actieprogramma passende langdurige zorg voor dakloze mensen (maart 2025). Het actieplan richt zich op WLZ-GGZ. We zien echter dat bijna de helft van de mensen met een WLZ-indicatie, ook een VG-indicatie heeft. Daarom hebben we de pilot in de U16 verbreed naar GGZ en Verstandelijk gehandicapten (VG).

Op dit moment maken we regionale afspraken om zo snel mogelijk tot een passend vervolg te komen vanuit de Maatschappelijke Opvang. Dat doen we met de opvangpartners, de zorgaanbieders GGZ en VG, zorgkantoor en gemeente.

Overbruggingsplekken WLZ in de MO

In het verlengde van bovenstaande pilot hebben we onlangs een positief besluit genomen over de inzet van de Makassarstraat voor realisatie van 14 tot 16 WLZ-overbruggingsopvangplekken. U bent hierover geïnformeerd via de [raadsbrief Zorg en Welzijn van 19 mei 2026](#). Deze plekken dragen eraan bij dat mensen met een langdurige zorgvraag, waar nog geen passende zorgplek voor beschikbaar is, wel ter overbrugging een passende plek met passende financiering binnen de opvang hebben.

Prikkelarme woonplekken

We hebben de opdracht van uw raad om 25 extra prikkelarme woonplekken te realiseren. Deze opdracht hebben we als regio U16 opgepakt. Het realiseren van duurzame prikkelarme woonplekken is een uiterst complexe opgave. Eén van de redenen hiervoor is schaarste van passende permanente locaties voor deze voorziening. De gemeente Utrecht bestaat voornamelijk uit stedelijk gebied en heeft weinig locaties die geschikt zijn voor prikkelarme plekken.

In de afgelopen periode is het gelukt om zes extra plekken te realiseren bij de Boerderij van Lister. Dit is een voorziening voor mensen met psychische kwetsbaarheid, die vaak een geschiedenis hebben met verblijf in diverse instellingen en op straat.

Daarnaast wordt actief gezocht naar een nieuwe locatie voor de Skaeve Huse die in 2029 weg moeten bij Place2BU. Ook hebben we vorig jaar besloten de Heem aan de Heycoppercade uit te breiden met 10 plekken. In eerste instantie zouden we gefaseerd bouwen op de huidige locatie, maar in maart bleek dat niet mogelijk vanwege de noodzaak tot ophogen van het terrein. Op dit moment wordt gezocht naar tijdelijke huisvesting voor de huidige bewoners ter overbrugging van de realisatie van de nieuwe permanente plekken op de huidige locatie. Ook in de regio wordt gezocht naar

Datum 23 juni 2026
Ons kenmerk 34205723

kansrijke locaties. De U16 heeft een projectleider aangesteld die ondersteunt in deze zoektocht. In iedere regio wordt gewerkt aan locaties variërend van 5 tot 15 plekken. Hiermee trachten we de gewenste 25 extra plekken te realiseren.

Aanbesteding Basiszorg voor dakloze mensen

De huidige basiszorg voor dakloze mensen wordt per 2027 opnieuw aanbesteed voor twee jaar, ter overbrugging naar de brede aanbesteding Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW) per 2029. Op 1 juli 2026 wordt de opdracht definitief gegund en wordt de gegunde partij bekend gemaakt.

Toegang opvang

Samen met Stadsteam Back Up en de Toegang Opvang/Regionale Toegang hebben we de afgelopen periode gewerkt aan het versterken van de samenwerking. Hierbij hebben we gekeken hoe we zowel in afspraken als in de administratie nog beter op elkaar kunnen aansluiten, met als doel een zo optimaal mogelijke route te creëren voor inwoners die hulp nodig hebben en mindere administratieve lasten. Daarnaast streven we ernaar om in de toekomst meer kwalitatieve informatie met elkaar te delen, zodat dit bijdraagt aan het verder verbeteren van de opvang keten.

Uitbreiding aanbod Beschermd Verblijf en Beschermd Thuis in de regio

Om meer doorstroom te creëren wordt er vanaf Q3/Q4 2026 structureel aanbod toegevoegd. Het gaat hierbij om 36 plekken Beschermd Thuis in de subregio's West, Lekstroom en Zuidoost (ZOU) en verder uitgefaseerd 16 plekken Beschermd Verblijf gericht op de combinatie autisme/psychiatrie en jongeren. Dit structurele aanbod is gebaseerd op de vastgelegde uitgangspunten in de verschillende beleidsdocumenten: het stimuleren van Beschermd Thuis in de regio, regionale spreiding van verblijfsplekken, het verminderen van wachtlijsten en prioriteit bij jongeren.

De ETHOS-telling

Op 12 mei heeft in onze regio de ETHOS telling plaatsgevonden. In de [raadsbrief Ethos-telling Dak- en Thuisloosheid](#) in april 2026 bent u over de voortgang en voorbereidingen aan het onderzoek geïnformeerd.

In totaal hebben ruim 150 organisaties zich ingezet om in kaart te brengen hoeveel mensen er in de nacht van 11 op 12 mei dak- of thuisloos zijn, waaronder de minder zichtbare vormen in beeld te brengen, zoals mensen die tijdelijk bij vrienden of familie op de bank slapen of noodgedwongen verblijven op campings, slapen in een auto of andere tijdelijke locaties. We zijn positief over de grote inzet en betrokkenheid van de telorganisaties en deelnemende gemeenten.

De onderzoeksresultaten worden door Hogeschool Utrecht op 9 december 2026 landelijk gepubliceerd. Uiteraard wordt u nader geïnformeerd over de uitkomsten. Voor de hele regio wordt rondom de publicatie een technische sessie georganiseerd waarbij de onderzoekers de methodiek en resultaten verder toelichten. Raadsleden worden uitgenodigd om hierbij aan te sluiten.

Preventie in de U16

Het bij de vorige voortgangsrapportage meegestuurde rapport “een stevige basis voor preventie en herstel” (juni 2025) geeft inzicht welke basisvoorzieningen nodig zijn om inwoners ook met een zorgvraag – samen met hun netwerk – in hun eigen gemeente zelfstandig kunnen blijven wonen.

De vier leefgebieden uit het rapport, gezondheid en welzijn, wonen, financiële bestaanszekerheid en participatie, waaronder zingeving, vormen het fundament voor de basisset. Gemeenten zetten lokaal in op die voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen van (zwaardere) zorg en het ondersteunen van herstel, aansluiten bij de lokale situatie. Hieronder een indruk van wat er in de regio aan preventie wordt gedaan. De activiteiten worden uitgevoerd met middelen uit het Regionaal Plan Dakloosheid en uit middelen Beschermd Wonen.

In Regio ZOU wordt bijvoorbeeld tijdelijke woonruimte aan inwoners (23+) geboden in combinatie met begeleiding op alle leefgebieden. In Regio West is de WachtverZachter een overbrugging voor

mensen die wachten op psychische hulp en direct contact krijgen met een ervaringsdeskundige en alvast kunnen deelnemen aan diverse activiteiten. Dit wordt ook als nazorg geboden. In Regio Lekstroom wordt een aanvulling op de woonlasten voor jongeren voor twee jaar gedaan, met het borgen van financiële zekerheid komt er ook rust op andere leefgebieden zoals studie en werk. In Utrecht is onlangs een jongerenconsulent aangenomen om (dreigend) dakloze jongeren extra aandacht geven en te ondersteunen. Jongeren hebben baat bij een andere aanpak dan volwassenen en hebben binnen de participatiewet andere rechten en plichten. Als de eerste evaluatie heeft plaatsgevonden informeren we u hierover in de voortgangsrapportage MO/BW.

Dit jaar verzamelen alle gemeenten kwantitatieve en kwalitatieve gegevens in lijn met de vier leefgebieden. Dit geeft inzicht in resultaten, knelpunten en ontwikkelpunten, en heeft tot doel om van elkaar te leren en met elkaar te verbeteren. Ook helpen de uitkomsten bij de verdere implementatie van de aanbevelingen uit het DSP-rapport. De raad wordt hierover geïnformeerd in bij de eerste voortgangsrapportage van 2027 (Q2).

Toezeggingen en moties

Moties 48 en 49: oproepen aan de regio

In het Regionaal Bestuurlijk Overleg MOBW U16 van 23 februari 2026 heeft wethouder Van der Graaf zowel motie 48 als motie 49 besproken waarin uw raad oproept om met de regio in gesprek te gaan over het gezamenlijk investeren in humane winteropvang en waarin uw raad oproept om het verzoek over te brengen om in de volgende lokale bestuursperiode de regionale aanpak van dakloosheid ook bij de wethouders afdelingen wonen neer te leggen.

Voor wat betreft het bijdragen van de regio aan de KWR hebben we afgesproken om te onderzoeken hoe de budgetten voor de centrumgemeentetaken (MO, BW en VO) dichter bij elkaar kunnen worden gebracht zodat we met de verschillende budgetten kunnen zorgen voor een goede uitvoering van onze centrumgemeentetaken en makkelijker kunnen schuiven tussen de verschillende financiële stromen. Hier moeten we met de nieuwe colleges uit de U16 afspraken over maken in aanloop naar de regionale werkbegroting van 2027. We verwachten dit in het najaar te kunnen doen.

Uw oproep om in de volgende bestuursperiode de regionale aanpak dakloosheid ook bij de wethouders Wonen neer te leggen is aan de deelnemende wethouders van het Regionaal Bestuurlijk Overleg MOBW U16 overgebracht. Het is straks aan de nieuwe colleges van de verschillende gemeenten om hier verder invulling aan te geven.

Motie 50: Maak omslag van opvang naar wonen concreet.

De motie draagt het college op om in het eerstvolgende uitvoeringsprogramma een pilot op te nemen voor (gedeeltelijke) sluiting van ten minste één opvanglocatie. We onderschrijven de ambitie om dakloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en mensen zo snel mogelijk een passende en duurzame woonplek te bieden. Het initiatiefvoorstel van de PvdA in 2025 roept ons daartoe ook op. Vanaf juni 2026 gaat Utrecht, samen met vier andere steden deelnemen aan de "Startmotor Wonen Eerst Jongeren", een initiatief van een aantal ministeries en Housing First Nederland om Wonen Eerst voor jongeren in te voeren.

Tegelijkertijd constateren we dat de druk op de opvangvoorzieningen onverminderd hoog is. Recent is de nieuwe woonmonitor uitgebracht, waaruit blijkt dat het woonaanbod dat beschikbaar komt voor uitstroom uit intramurale voorzieningen gering is. Gezien deze ontwikkelingen is het op dit moment niet verantwoord om opvangcapaciteit af te bouwen of opvanglocaties geheel of gedeeltelijk te sluiten. Zolang er onvoldoende passende woningen beschikbaar zijn, de instroom in de opvang hoog blijft en de doorstroom stopt, blijven helaas de huidige opvangplekken noodzakelijk. Zoals ook in het Initiatiefvoorstel (*Actiepunt 5, Maak een plan voor het afschalen van opvangvoorzieningen*) is opgenomen, wordt in de aanbesteding Maatschappelijke Opvang 2029 afspraken gemaakt over (de fasering van) afbouw van de opvang.

Dat neemt niet weg dat we blijven inzetten op het versnellen van uitstroom naar wonen, het vergroten van het aanbod aan passende woonplekken en het verkorten van verblijfsduur in de opvang waar mogelijk.

Motie 52: Zet vol in op woonruimte voor aanpak dakloosheid

Op 29 januari j.l. heeft uw raad een motie aangenomen waarin u oproept om in contact te treden met Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU) om mogelijkheden van leegstaande panden te benutten voor tijdelijke beschermd wonen programma's. Er is contact gelegd met Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht. Op dit moment vindt er een verkenning plaats of er mogelijk panden beschikbaar zijn die benut kunnen worden voor dit doel. Indien dit het geval blijkt te zijn, wordt uw raad in de volgende voortgangsrapportage in Q4 hierover geïnformeerd.

Toezegging: delen van beschikbare cijfers over (trans)vrouwen in de opvang

In de gemeenteraadsvergadering van 29 januari over de voortgangsrapportage MOBW van Q4 2025 is aan uw raad toegezegd de beschikbare data te delen over (trans)vrouwen in de opvang. Gegevens over transvrouwen/transgenders wordt bewust niet verzameld, omdat het stigma op deze mensen zo verder versterkt kan worden. De Tussenvoorziening biedt in een klein groepspand in de stad Utrecht [vier veilige overbruggingsplekken](#) voor (dreigend) dak- en thuisloze mensen met een LHBTIQ+ achtergrond vanaf 18 jaar voor wie de reguliere opvang niet veilig is of voelt. Afgelopen zomer is er ook vanuit Utrecht meegewerkt aan een onderzoek over deze doelgroep en de eerste lijnsopvang, zie onder de link de publicatie "[van uitsluiting naar uitzicht](#)" (Movisie; januari 2026).

Data over het aantal mannen en vrouwen wordt wel bijgehouden. Zie de aantallen hieronder in figuur 1. Een kanttekening bij deze cijfers is dat vrouwen die dakloos zijn, veel vaker op andere plekken verblijven dan in de opvang. De ETHOS-telling uit andere steden heeft laten zien dat vrouwen niet of nauwelijks in de buitenruimte verblijven. De resultaten van de ETHOS-telling, die in december gepresenteerd worden voor de U16, zullen een completer beeld geven van het daadwerkelijke aantal vrouwen dat dakloos is.

	Aantal	Percentage
Man	1.185	84%
Vrouw	228	16%
Onbekend	4	0%

Figuur 1: Cijfers van de totale opvang van het eerste tertaal van 2026 incl. KWR.

Druk op de opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld (toezegging 1107)

Op 8 januari is aan uw raad toegezegd u voor de zomer een brief te sturen over de vrouwenopvang en wat er op dit gebied wordt gedaan in Utrecht. Omdat de opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld onder dezelfde doelstelling van de programmabegroting valt en raakt aan de keten van Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen nemen we dit onderwerp mee in deze voortgangsrapportage.

De druk op de opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld is groot en in de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen. In onze regio (U16) is Moviera de aanbieder van opvang en begeleiding. In 2025 hebben daar twee tijdelijke opnamestops plaatsgevonden. Daarnaast moest op bijna structurele basis, worden uitgeweken naar hotels. Uw raad is hierover geïnformeerd in de [beantwoording van schriftelijke vragen 2025/125](#). Deze opnamestops vorig jaar waren een voortvloeisel uit de gestage stijging in advies- en aanmeldvragen bij Moviera, waarin een toename te zien is van 493 in 2022 naar 1187 in 2025.

Huidige inzet

In de commissievergadering van 8 januari 2026 is toegezegd u voor de zomer te informeren over de inzet op vrouwenopvang in Utrecht (toezegging T26/1107). In deze voortgangsrapportage komen we daarop terug. Als centrumgemeente is Utrecht verantwoordelijk voor het verzorgen van opvang en begeleiding voor slachtoffers van huiselijk geweld in de regio U16. Hiervoor ontvangen wij via de

Datum 23 juni 2026
Ons kenmerk 34205723

Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (DUVO) een rijksbijdrage die we in de regio inzetten. De DUVO is ooit in het leven geroepen om gemeenten te compenseren voor de kosten die zij maakten om de vrouwenopvang te organiseren en is gaandeweg uitgebreid met nieuwe taken op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Zo worden, naast de opvang, ook andere (boven)regionale voorzieningen (deels) bekostigd uit de DUVO, zoals Veilig Thuis en het Centrum Seksueel Geweld (CSG). De DUVO is niet bedoeld om kostendekkend te zijn voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Uitbreiding van opvangplekken

Eind 2025 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bekendgemaakt dat de DUVO-middelen vanaf 2026 voor heel Nederland met €12 miljoen per jaar worden opgehoogd om de capaciteit van de vrouwenopvang structureel te vergroten. Voor regio Utrecht betekent dit een jaarlijkse verhoging van het budget met circa €660.000. In februari hebben we met Moviera afgesproken dat de middelen ingezet worden voor een uitbreiding met zes plekken en de daarbij horende ondersteuning. Vier van de zes plekken zijn inmiddels al gerealiseerd en per mei 2026 in gebruik genomen. Moviera heeft hiervoor veelvuldig overleg met woningcorporaties over het organiseren van nog twee opvangplekken.

Om de stijging in aanmeldingen op te kunnen vangen, en daarmee opnamestops te voorkomen, hebben we per februari ook middelen beschikbaar gesteld voor het uitbreiden van de capaciteit van advies en aanmelding en van de ambulante ondersteuning. De DUVO-middelen zijn hiervoor niet volledig toereikend. We zetten daarom, na akkoord van de regio, circa € 430.000, - in vanuit de middelen beschermd wonen voor 2026 en 2027. Structurele middelen vanaf 2027 ontbreken nog.

Naast middelen is ook de krappe arbeidsmarkt een uitdaging. De functies vragen specialistische expertise die schaars is.

Met deze inspanningen hopen we de druk op de vrouwenopvang in 2026 en 2027 te verlichten en opnamestops te voorkomen. Echter, de situatie na 2027 blijft onzeker, aangezien structurele middelen deels nog ontbreken en we geen aanleiding hebben aan te nemen dat huiselijk geweld in Utrecht op korte termijn zal stagneren dan wel afnemen ([zie hiervoor ook p.73 van het Ambtelijk Overdrachtsdossier](#)). Ook met de uitgebreide capaciteit blijft de zorg of de toenemende druk op de opvang gedragen kan worden.

Tot slot

Met deze voortgangsrapportage hebben we de volgende moties en toezeggingen afgedaan: [motie 48](#): "Samen aan zet voor goede opvang!", [motie 49](#): "maak aanpak dakloosheid een woonopgave", [motie 50](#) "maak omslag van opvang naar wonen concreet" [toezegging 1107](#): "druk op de opvang voor slachtoffers huiselijk geweld" en de toezegging aan uw raad om kwantitatieve data over vrouwen en mannen in de opvang te delen.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben over de lokale en regionale ontwikkelingen rondom opvang en beschermd wonen. In Q4 2026 volgt er een nieuwe voortgangsrapportage, waarin we in ieder geval terugkomen op [motie 52](#) "Zet vol in op woonruimte voor aanpak dakloosheid".

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,